

Muhasebe Öğrencilerinin Sürdürülebilirlik Farkındalığı ve Muhasebe Mesleğine Yönelik Algıları: Yozgat Bozok Üniversitesi Örneği

Sustainability Awareness of Accounting Students and Perceptions of the Accounting Profession: The Case of Yozgat Bozok University

Nurettin ÖZDEMİR ^a, [✉] Serkan YÜCEL ^b

^a Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat, Türkiye, nurettin.ozdemir@bozok.edu.tr

^b Düzce Üniversitesi, Düzce, Türkiye, serkanyucel@duzce.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ

Anahtar Kelimeler:

Sürdürülebilirlik Raporlaması
Sürdürülebilirlik Farkındalığı
Muhasebe Mesleği

Geliş Tarihi 5 Nisan 2026

Düzeltilme Tarihi 13 Temmuz 2026

Kabul Tarihi 20 Temmuz 2026

Makale Sınıflandırması:

Araştırma Makalesi

ÖZET

Amaç – Bu çalışmada, muhasebe öğrencilerinin çevresel duyarlılık düzeylerinin (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin farkındalıklarının ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem – Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış; verilerin toplanması için kolayda örnekleme tekniğiyle Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine çevrimiçi anket uygulanmıştır. 2025 yılında toplam 406 öğrenciye uygulanan anket formu; çevreye duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe mesleğine bakış olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), korelasyon, çoklu regresyon ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır.

Bulgular – Bu çalışma, çevresel duyarlılık ile sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı arasında güçlü bir pozitif ilişki olduğunu göstermiştir. Çevresel duyarlılık hem sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığını hem de muhasebe-sürdürülebilirlik algısını anlamlı biçimde açıklamaktadır. Ayrıca sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının da bu algı üzerinde pozitif ve güçlü bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre kadın öğrencilerin çevreye duyarlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu ancak yaş, sınıf ve kariyer planına göre anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sürdürülebilirlik farkındalıklarının, muhasebe mesleğine ilişkin algılarını anlamlı biçimde etkilediği; özellikle çevresel duyarlılık ve sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının bu algının temel belirleyicileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma – Muhasebe eğitiminde sürdürülebilirlik temelli içeriklerin güçlendirilmesinin, öğrencilerin çevresel ve mesleki farkındalıklarını artırarak daha etik ve sürdürülebilir muhasebe uygulamalarının gelişimine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

ARTICLE INFO

Keywords:

Sustainability Reporting
Sustainability Awareness
Accounting Profession

Received 5 April 2026

Revised 13 July 2026

Accepted 20 July 2026

Article Classification:

Research Article

ABSTRACT

Purpose – The purpose of this study is to determine accounting students' levels of environmental awareness (sustainability awareness), their awareness of sustainability reporting, and their perceptions of the relationship between accounting and sustainability.

Design/methodology/approach – This study employed a quantitative research method. An online survey was administered to students in the Faculty of Economics and Administrative Sciences at Yozgat Bozok University using a convenience sampling method. The survey, administered to a total of 406 students in 2025, consists of three dimensions: environmental awareness, awareness of sustainability reporting, and perceptions of the accounting profession. The data were analyzed using descriptive statistics, the independent-samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), correlation analysis, multiple regression analysis, and confirmatory factor analysis.

Results – This study demonstrated a strong positive relationship between environmental awareness and awareness of sustainability reporting. Environmental awareness significantly explains both awareness of sustainability reporting and perceptions of the relationship between accounting and sustainability. Furthermore, awareness of sustainability reporting was found to

ETİK ONAY / ETHICAL APPROVAL: Bu çalışma için gerekli etik kurul onayı, Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 19.02.2025 tarihli ve 22/30 sayılı kararı ile alınmıştır.

Önerilen Atıf / Suggested Citation

Özdemir, N. ve Yücel, S. (2026). Muhasebe Öğrencilerinin Sürdürülebilirlik Farkındalığı ve Muhasebe Mesleğine Yönelik Algıları: Yozgat Bozok Üniversitesi Örneği, İşletme Araştırmaları Dergisi, 18 (3), 2506-2527.

have a strong positive effect on these perceptions. Female students were found to have higher levels of environmental awareness however, no significant differences were found based on age, year of study, or career plans. Furthermore, it was concluded that students' sustainability awareness significantly influences their perceptions of the accounting profession, with environmental awareness and awareness of sustainability reporting being the primary determinants of these perceptions.

Discussion – It is believed that strengthening sustainability-based content in accounting education will contribute to the development of more ethical and sustainable accounting practices by enhancing students' environmental and professional awareness.

1. Giriş

Sürdürülebilirlik kavramı, birçok alanı etkilediği gibi muhasebe faaliyetleri üzerinde de önemli değişimlere neden olmuştur. Küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik konusundaki farkındalığın artması, işletmelerin finansal tablo hazırlama süreçlerini de doğrudan etkilemiştir. Günümüzde işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmeleri yalnızca kâr elde etmelerine bağlı değildir. Bunun yanı sıra paydaş beklentilerinin de değer üretme süreci kapsamında dikkate alınması gerekmektedir (Acar vd., 2021: 136). Uluslararası düzeyde sürdürülebilirliğin sağlanmasına ilişkin ortaya çıkan tehditler ile toplumsal ve ekonomik alanda yaşanan düzensizlikler, paydaşların işletmelerden beklentilerinin değişmesine neden olmuştur. Bu değişim sonucunda işletmelerin yalnızca hissedar beklentilerini değil, faaliyetlerinden etkilenen tüm paydaş gruplarının taleplerini de dikkate almaları zorunlu hale gelmiştir (Kalyoncu ve Tansel Çetin, 2024: 92).

Geçmiş dönemlerde işletme performansının değerlendirilmesinde finansal tablolar yeterli görülürken son yıllarda finansal verilerin yanı sıra finansal olmayan bilgilerin de önem kazandığı görülmektedir. Özellikle pandemi, savaşlar ve küresel krizler gibi uluslararası gelişmeler, işletmelerin faaliyet süreçlerini önemli ölçüde etkilemiş ve finansal tablolarda doğrudan yer almayan risklerin işletmelerin finansal performansı üzerindeki etkisini ortaya koymuştur (KGK, 2023a). Bu nedenle işletme performansının değerlendirilmesinde çevresel, sosyal ve yönetişimsel bilgilerin de dikkate alınması gerekliliği ortaya çıkmış; sürdürülebilirlik faaliyetleri ile bu faaliyetlerin raporlanması giderek daha önemli hale gelmiştir (Çetin, 2025: 157).

Bu kapsamda Türkiye’de sürdürülebilirlik standartlarını hazırlama yetkisine sahip olan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK), Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) tarafından yayımlanan sürdürülebilirlik standartlarının ulusal mevzuata kazandırılmasına yönelik önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Kurum tarafından yapılan tercüme ve uyarlama çalışmaları sonucunda TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler Standardı ile TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar Standardı yayımlanmıştır (KGK, 2023b). Söz konusu standartlar, 29.12.2023 tarihli ve 32414 (M) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kurul Kararı ile yürürlüğe girmiştir. Ayrıca aynı tarihte yayımlanan 21634 sayılı Kurul Kararı ile belirli kriterleri sağlayan işletmeler açısından 01.01.2024 tarihinden itibaren başlayan hesap dönemlerinde sürdürülebilirlik raporlaması zorunlu hale getirilmiştir (KGK, 2023c).

TSRS 1 ve TSRS 2 standartları kapsamında hazırlanacak sürdürülebilirlik raporları sayesinde işletmelerin yalnızca finansal performansları değil; çevresel, sosyal ve yönetişimsel (ESG) alanlardaki performansları da paydaşların kullanımına sunulabilecektir. Bu raporlar aracılığıyla işletmelerin topluma sağladığı katkılar, sürdürülebilir değer oluşturma kapasiteleri, çevresel ve sosyal etkileri ile yönetim uygulamaları hakkında kapsamlı bilgi sağlanabilmektedir (KGK, 2023a).

Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilirlik raporlaması alanında yaşanan gelişmeler, muhasebe mesleğini doğrudan etkileyen önemli dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Bu süreçte muhasebe meslek mensupları, sürdürülebilirlik raporlaması uygulamalarında aktif rol üstlenmesi gereken en önemli meslek gruplarından biri olarak öne çıkmaktadır (Özbek, 2024: 90). Bunun yanı sıra gelecekte muhasebe mesleğini icra etmesi beklenen ve lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin de muhasebe alanında yaşanan güncel gelişmeler ve yenilikler hakkında bilgi sahibi olmaları büyük önem taşımaktadır (Çetin, 2025: 157).

Bu önemden hareketle hazırlanan bu çalışmanın amacı, Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde eğitim alan öğrencilerin sürdürülebilirlik kavramı ve sürdürülebilirlik raporlaması hakkındaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi ve farkındalık düzeylerinin muhasebe mesleğine bakış açıları üzerindeki etkisinin tespit edilmesidir. Ayrıca çalışmada, cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf ve kariyer planlama gibi demografik özelliklerin sürdürülebilirliğe ilişkin farkındalık düzeyinde etkili olup olmadığı da araştırılmıştır.

Bu amaçla veriler, çevrimiçi anket yöntemiyle kolayda örnekleme tekniği kullanılarak 406 öğrenciden elde edilmiştir. Anket formu; çevreye duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe mesleğine bakış olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), korelasyon, çoklu regresyon ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır.

Literatür araştırmasında konu ile ilgili çalışmaların genel itibarıyla sürdürülebilirlik farkındalığının yalnızca çevresel duyarlılık veya yeşil muhasebe algısı çerçevesinde ve demografik değişkenler açısından ele alındığı tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe mesleğine yönelik algıları bütüncül bir model içerisinde test edilmemiştir. Türkiye’de belirli işletmeler için TSRS’ye göre raporlamanın zorunlu olması nedeniyle, muhasebe alanı öğrencilerinin sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin farkındalıklarını ve bu farkındalığın muhasebe mesleğine yönelik algılarını nasıl şekillendirdiğini ele alan ampirik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Literatürde yer alan boşluğu doldurmak amacıyla yapılan bu çalışmada çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılar aynı araştırma modeli içerisinde birlikte ele alınmış olup bu değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon ve regresyon analizleriyle ampirik olarak test edilmiştir. Böylece çalışma, sürdürülebilirlik farkındalığını yalnızca çevresel duyarlılık veya yeşil muhasebe algısı çerçevesinde ele alan önceki araştırmalardan ayrılmakta; sürdürülebilirlik raporlamasının muhasebe mesleğinin geleceğindeki rolünü öğrenci perspektifinden ortaya koyarak hem muhasebe eğitimine hem de sürdürülebilirlik yazınına özgün bir katkı sunmaktadır.

Çalışmanın tasarımı; sürdürülebilirlik kavramı, sürdürülebilirlik raporlaması ve sürdürülebilirlik standartları ile ilgili kavramsal çerçeveye, konu ile ilgili daha önce yapılan çalışmalara ilişkin literatür taramasına, çalışmanın metodolojisine ve çalışmanın bulgularına yer verilmiştir. Son bölümde sonuç ve önerilere yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

2. Sürdürülebilirlik Kavramı, Sürdürülebilirlik Raporlaması ve Sürdürülebilirlik Standartları

Ekonomik kalkınmanın yanı sıra çevresel kaygıların da dikkate alınarak entegre bir yaklaşımı esas alan sürdürülebilirlik kavramı, “gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılamak” şeklinde tanımlanmaktadır (Brundtland Raporu, 1987). Küresel ısınmanın ve yoğun rekabetin artmasıyla birlikte ayakta kalmak isteyen işletmeler için sürdürülebilirlik kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler önemli bir strateji haline gelmiştir (Özçelik vd., 2014: 189). İşletmelerin yalnızca finansal alandaki faaliyetlere ağırlık vermesi nedeniyle çevresel ve sosyal alanlardaki faaliyetleri göz ardı etmesi kurumsal faaliyetlerin tam olarak değerlendirilmesine ve bu nedenle de karşılaştırılabilir ve ihtiyaca uygun bilgi sunulmasına engel olmaktadır (Beyazyol ve Ataman Gökçen, 2023: 113). Kurumsal performansın değerlendirilmesinde finansal performansın yanı sıra sürdürülebilirlik performansının da önem kazanmasıyla birlikte işletmelerin ekonomik, çevresel ve sosyal konularla ilgili faaliyetlere ilişkin risk ve fırsatları yönetmesi zorunluluk haline gelmiştir (Yüksel, 2024: 239). Hem uzun vadede kârlılığın korunması ve artırılması hem de varlıkların etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğin bütünleşik bir şekilde ele alınması gerekmektedir (Ertan, 2018: 464). Bu durum, işletmelerin finansal faaliyetleri kadar finansal olmayan faaliyetlere de önem verilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Finansal performansın yanı sıra finansal olmayan performans göstergelerinin de önem kazanmasıyla birlikte sürdürülebilirlik raporlaması, kurumsal raporlama anlayışının temel unsurlarından biri hâline gelmiştir. Sürdürülebilirlik raporlaması, işletmelerin yalnızca ekonomik performanslarını değil aynı zamanda çevresel ve sosyal etkilerini de paydaşlara şeffaf bir biçimde sunmalarını sağlayan önemli bir raporlama aracı olarak değerlendirilmektedir (Köylü ve Dalkılıç, 2022: 84–85). Gerek işletme yöneticilerinin sürdürülebilirlik raporlamasının önemine ilişkin farkındalık düzeylerinin artması gerekse finansal bilgi kullanıcılarının artan talepleri nedeniyle işletmeler tarafından sürdürülebilirlik raporları hazırlanmaktadır (Özsöğün Çalışkan, 2012: 55-56). 2024 yılına kadar isteğe bağlı bir şekilde hazırlanan bu raporlara ilişkin, KGK tarafından 29.12.2023 tarihli ve 32414 (M) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 21632 sayılı Kurul Kararı ile Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) yürürlüğe girmiştir. Aynı Resmî Gazete’de yayımlanan 21634 sayılı Kurul Kararı ile de belirli kriterleri karşılayan işletmelerin 01.01.2024 tarihinde ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinden itibaren sürdürülebilirlik raporlaması hazırlamaları zorunlu hale getirilmiştir (KGK, 2023c; Özdemir, 2024: 446). Buna göre işletmelerin, TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin

Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler Standardı ile TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar Standardı'nı esas alarak sürdürülebilirlik raporlarını hazırlamaları gerekmektedir. Sürdürülebilirlik standartlarında yer alan hükümler doğrultusunda hazırlanan raporlarda yönetim, strateji, risk yönetimi, metrikler ve hedeflere ilişkin temel açıklamalara yer verilmektedir (TSRS 1, prg: 25). Hazırlanan sürdürülebilirlik raporları, paydaşlarla etkili iletişim kurmak ve davranışlarını olumlu yönde etkilemek, daha iyi bir imaj sağlamak ve şirket kimliğini oluşturmak, şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi konularda işletmelere önemli faydalar sağlamaktadır (Landrum ve Ohsowski, 2017: 129-130).

İşletmeler tarafından gerçekleştirilen sürdürülebilirlik faaliyetlerinin artması ve bu faaliyetlerin raporlanması ile birlikte muhasebe meslek mensuplarının da sorumlulukları artmıştır. Muhasebe meslek mensupları, finansal verilerin işlenmesi ve raporlanması gibi geleneksel görevlerinin yanı sıra çevresel, sosyal ve ekonomik faaliyetlere ilişkin finansal olmayan bilgilerin raporlanması gibi görevleri de üstlenmek zorunda kalmışlardır (Kasim vd., 2024: 796-797). Çünkü, işletmelerin sürdürülebilirlik raporları, muhasebe meslek mensupları tarafından hazırlanır (Özbek, 2024: 90). Bu bağlamda, muhasebe meslek mensubu adaylarının sürdürülebilirlik ve sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin farkındalık düzeyleri ve bakış açıları büyük önem arz etmektedir.

3. Literatür Taraması

Sürdürülebilirlik kavramının işletmeler, finansal piyasalar ve düzenleyici kurumlar açısından stratejik öneminin artmasıyla birlikte, muhasebe eğitiminin sürdürülebilirlik perspektifi doğrultusunda yeniden yapılandırılması gerekliliği de ulusal ve uluslararası literatürde giderek daha fazla tartışılmaktadır. Özellikle ISSB tarafından yayımlanan IFRS S1 ve IFRS S2 standartlarının birçok ülkede uygulamaya alınması ve Türkiye'de KGK tarafından yayımlanan sürdürülebilirlik standartları ile sürdürülebilirlik raporlamasının belirli işletmeler açısından zorunlu hâle gelmesi, muhasebe meslek mensuplarının yanı sıra geleceğin muhasebecileri olacak üniversite öğrencilerinin de sürdürülebilirlik konusunda yeterli bilgi ve farkındalığa sahip olmalarını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle son yıllarda üniversite öğrencilerinin sürdürülebilirlik farkındalıklarını, sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin bilgi düzeylerini ve muhasebe mesleğine yönelik algılarını inceleyen çalışmaların sayısında önemli bir artış gözlenmektedir.

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde, sürdürülebilirlik farkındalığının çoğunlukla çevresel duyarlılık, yeşil muhasebe, kurumsal sosyal sorumluluk ve sürdürülebilir kalkınma boyutları çerçevesinde ele alındığı görülmektedir. Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmalar, üniversite öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının ve yeşil muhasebe farkındalıklarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu gösterirken bu farkındalığın uygulamaya aktarılmasında çeşitli eksikliklerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020), Apalı ve Acun (2019), Kestane ve Çelik (2023), Kaya ve Ardıç (2025) ile Kaya ve Zıvalı (2025) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar, öğrencilerin çevre bilinci ve yeşil muhasebeye yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını ancak sürdürülebilirlik uygulamalarına ilişkin teknik bilgi ve uygulama becerilerinin istenilen düzeyde gelişmediğini göstermektedir. Benzer şekilde Şendurur (2020), Temelli (2020) ve Yalçın vd. (2024), öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlaması ve kurumsal sosyal sorumluluk kavramlarını önemsediklerini ancak özellikle raporlama süreçleri ve uygulama mekanizmalarına ilişkin bilgi düzeylerinin sınırlı kaldığını ifade etmektedir. Bu bulgular, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin sürdürülebilirliğe yönelik olumlu bir tutuma sahip olmalarına rağmen söz konusu farkındalığın mesleki uygulamalara yeterince yansımadağını göstermektedir.

Uluslararası literatürde de benzer sonuçlara ulaşılmaktadır. Ebaid (2021), muhasebe öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma kavramını mesleğin geleceği açısından önemli gördüğünü ancak muhasebe programlarında sürdürülebilirliğin yeterince yer almaması nedeniyle öğrencilerin bilgilerinin büyük ölçüde teorik düzeyde kaldığını belirtmektedir. Halabi vd. (2024), sürdürülebilirlik muhasebesi dersini alan öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinde, çevresel duyarlılıklarında ve sürdürülebilir işletmelerde çalışma isteklerinde önemli gelişmeler meydana geldiğini ifade ederken öğrencilerin uygulama temelli öğrenme faaliyetlerine daha fazla ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Ratnaningsih vd. (2024) ise Endonezya'da muhasebe öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmada, öğrencilerin sürdürülebilirliğe yönelik olumlu tutumlarının sürdürülebilirlik odaklı muhasebeci olma niyetlerini anlamlı biçimde etkilediğini belirlemiştir. Benzer şekilde Stewart (2024), sürdürülebilirlik odaklı derslerin öğrencilerin çevresel, ekonomik ve toplumsal konulara ilişkin farkındalıklarını artırarak kariyer planlamalarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koyarken

Lejárraga-García vd. (2024), üniversite döneminde kazanılan sürdürülebilirlik bilincinin mezuniyet sonrasında kurumların sürdürülebilirlik stratejilerine katkı sağladığını göstermektedir.

Muhasebe eğitiminin sürdürülebilirlik perspektifiyle yeniden yapılandırılmasına yönelik araştırmalar da giderek artmaktadır. Khosa vd. (2026), Avustralya ve Yeni Zelanda'daki üniversitelerde görev yapan akademisyenlerle gerçekleştirdikleri araştırmada, sürdürülebilirlik konularının büyük ölçüde akademisyenlerin bireysel girişimleri sayesinde muhasebe müfredatına dâhil edildiğini ve bu konuda kurumsal politikaların yeterince gelişmediğini belirtmiştir. Steenkamp ve Goosen (2025) ise sürdürülebilirlik eğitiminin etkili olabilmesi için yalnızca teknik bilgilerin aktarılmasının yeterli olmadığını belirttikleri çalışmalarında öğrencilerin eleştirel düşünme, etik karar verme, problem çözme ve sosyal sorumluluk becerilerini geliştirecek yeni pedagojik yaklaşımların uygulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, sürdürülebilirliğin muhasebe eğitime entegrasyonunun artık yalnızca çevresel farkındalık oluşturmaya değil aynı zamanda öğrencilerin gelecekteki mesleki rollerine hazırlanmasını amaçlayan stratejik bir dönüşüm olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Literatürde sürdürülebilirlik farkındalığını etkileyen demografik değişkenler de sıklıkla araştırılmaktadır. Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmaların önemli bir kısmında kadın öğrencilerin çevresel duyarlılıklarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenirken, yaş ve sınıf düzeyi gibi değişkenlerin sürdürülebilirlik farkındalığı üzerinde çoğu zaman anlamlı bir farklılık oluşturmadığı rapor edilmektedir (Apalı ve Acun, 2019; Çil Koçyiğit ve Tarsuslu, 2020; Kestane ve Çelik, 2023; Yaylalı, 2025). Benzer bulgular uluslararası çalışmalarda da elde edilmiş olup öğrencilerin sürdürülebilirlik konusundaki temel tutumlarının demografik özelliklerden ziyade aldıkları sürdürülebilirlik eğitimi, ders içerikleri, uygulamalı öğrenme deneyimleri ve sürdürülebilirlik konularıyla karşılaşma düzeylerinden etkilendiği ortaya konulmuştur (Ebaid, 2021; Halabi vd., 2024; Ratnaningsih vd., 2024; Stewart, 2024). Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, sürdürülebilirlik farkındalığının yalnızca bireysel özelliklerle açıklanamayacağı görülmektedir. Sürdürülebilirlik farkındalığını etkileyen faktörler arasında üniversitelerin eğitim politikaları, müfredat içerikleri ve deneyim temelli öğrenme uygulamaları da belirleyici bir rol oynamaktadır.

Diğer taraftan muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilen araştırmalar da öğrenci araştırmalarını destekler niteliktedir. Yüksel (2024), Özbek (2024) ve Pong ve Fong (2024), sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin bilgi düzeyi arttıkça muhasebe meslek mensuplarının sürdürülebilirlik raporlamasını mesleklerinin ayrılmaz bir parçası olarak görme eğilimlerinin güçlendiğini ortaya koymuştur. Özellikle ESG konularındaki farkındalık artışının etik karar verme, risk yönetimi ve kurumsal yönetim uygulamalarını olumlu yönde etkilediği belirtilmektedir. Bu durum, üniversite öğrencilerinde geliştirilecek sürdürülebilirlik farkındalığının yalnızca eğitim sürecini değil gelecekteki mesleki uygulamaları da doğrudan etkileyeceğini göstermektedir.

Literatürde ulaşılan ortak sonuç, üniversite öğrencilerinin sürdürülebilirlik ve çevre konularına ilişkin genel farkındalıklarının yüksek olmasına rağmen bu farkındalığın sürdürülebilirlik raporlaması, muhasebe standartları ve mesleki uygulamalarla bütünleştirilmesinde önemli eksikliklerin bulunduğunu göstermektedir. Araştırmaların büyük çoğunluğu sürdürülebilirliği çevresel duyarlılık, yeşil muhasebe veya kurumsal sosyal sorumluluk ekseninde değerlendirirken sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığını bağımsız bir değişken olarak ele almamaktadır. Ayrıca mevcut çalışmaların önemli bir kısmı öğrencilerin sürdürülebilirlik farkındalığını tanımlayıcı istatistikler veya demografik değişkenler açısından incelemekle sınırlı kalmıştır. Çalışmalarda çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe mesleğine yönelik algılar arasındaki nedensel ilişkiler bütüncül bir model içerisinde test edilmemiştir. Özellikle Türkiye'de TSRS'nin yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde muhasebe öğrencilerinin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığını ve bu farkındalığın muhasebe mesleğine yönelik algıları nasıl şekillendirdiğini inceleyen ampirik çalışmalar oldukça sınırlıdır.

Bu çalışma, söz konusu araştırma boşluklarından hareketle geliştirilmiştir. Çalışmada çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılar aynı araştırma modeli içerisinde birlikte ele alınmış olup bu değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon ve regresyon analizleriyle ampirik olarak test edilmiştir. Böylece çalışma, sürdürülebilirlik farkındalığını yalnızca çevresel duyarlılık veya yeşil muhasebe algısı çerçevesinde ele alan önceki araştırmalardan ayrılmaktadır. Çalışma, sürdürülebilirlik raporlamasının muhasebe mesleğinin geleceğindeki rolünü öğrenci

perspektifinden ortaya koyarak hem muhasebe eğitimi hem de sürdürülebilirlik yazınına özgün katkı sunmaktadır.

4. Çalışmanın Metodolojisi

4.1. Çalışmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) kavramı ve sürdürülebilirlik raporlaması konusundaki farkındalıkları ile farkındalık düzeyinin muhasebe mesleğine bakış açısına etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede; Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020), Şendurur (2020), Temelli (2020), Ebaid (2021), Kestane ve Çelik (2023), Özbek (2024), Ratnaningsih vd. (2024), Stewart (2024), Yalçın vd. (2024), Kaya ve Ardıç (2025), Kaya ve Zıvalı (2025), Yaylalı (2025) ve Yüksel (2024) tarafından yapılan çalışmalar esas alınarak aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

Demografik özelliklerde farklılaşma tespitine ilişkin hipotezler:

H1: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması, sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalık konusunda cinsiyete göre farklılaşma vardır.

H2: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması, sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalık konusunda yaşa göre farklılaşma vardır.

H3: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması, sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalık konusunda bölüme göre farklılaşma vardır.

H4: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması, sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalık konusunda sınıfa göre farklılaşma vardır.

H5: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması, sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalık konusunda kariyer planlamasına göre farklılaşma vardır.

Ölçekler arasındaki ilişkilerin tespitine ilişkin hipotezler:

H6: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) arttıkça sürdürülebilirlik raporlaması konusundaki farkındalık artmaktadır.

H7: Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) arttıkça sürdürülebilirlik raporlaması ile muhasebe mesleği arasındaki ilişki konusundaki farkındalık artmaktadır.

H8: Sürdürülebilirlik raporlaması konusundaki farkındalık arttıkça sürdürülebilirlik raporlaması-muhasebe mesleği arasındaki ilişki konusundaki farkındalık artmaktadır.

4.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmanın kapsamını Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Hazırlanan anket formunda demografik özelliklerin tespitine yönelik soruların yanında çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe mesleğine bakış açısına ilişkin 3 boyuttan oluşan bir ölçek yer almaktadır. Çalışmada kullanılan ölçeğin hazırlanmasında temelde Botes vd. (2014) ile Kaya ve Ardıç (2025)'in çalışmalarından yararlanılmıştır. Bununla birlikte literatürde yer alan diğer benzer çalışmalar da incelenerek ölçeğe son şekli verilmiştir. Çalışmada öğrencilere anket uygulayabilmek için Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu tarafından 19.02.2025 tarihli ve 22/30 sayılı etik kurul onayı alınmıştır.

Etik kurul onayı alındıktan sonra çalışma kapsamındaki öğrencilere kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılarak anketler uygulanmıştır. Verilerin ana kütle arasından en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde toplanması amacıyla kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Aaker vd., 2007). Google form olarak hazırlanan online anket formu fakülte kapsamındaki farklı bölümlerden öğrencilere gönderilmiş, 406 öğrenciden dönüş alınmıştır. Veri analizinde doğrulayıcı faktör analizi için AMOS yazılımı, tanımlayıcı istatistikler ve regresyon analizleri için SPSS 22 yazılımı kullanılmıştır.

5. Çalışmanın Bulguları

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin frekanslar Tablo 1'deki şekildedir:

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyetiniz?	Erkek	179	44,1
	Kadın	227	55,9
Yaşınız?	20 ve Altı	152	37,4
	21-25	249	61,3
	26 ve Üzeri	5	1,2
Bölümünüz?	İşletme	41	10,1
	İktisat	85	20,9
	Maliye	237	58,4
	Diğer	43	10,6
Sınıfınız?	1.Sınıf	108	26,6
	2.Sınıf	103	25,4
	3.Sınıf	101	24,9
	4.Sınıf	94	23,2
Muhasebe Mesleği Üzerine Kariyer Yapmayı Planlıyor musunuz?	Evet	177	43,6
	Hayır	73	18,0
	Kararsızım	156	38,4

Tablo 1'de görüldüğü üzere araştırmaya toplam 406 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların %55,9'unu kadınlar, %44,1'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Yaş dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%61,3) 21–25 yaş aralığında olduğu, %37,4'ünün 20 yaş ve altında, %1,2'sinin ise 26 yaş ve üzerinde bulunduğu görülmektedir. Bölüm bazında en yüksek katılımın %58,4 ile Maliye bölümünden olduğu, bunu sırasıyla İktisat (%20,9), Diğer (%10,6) ve İşletme (%10,1) bölümlerinin izlediği belirlenmiştir. Sınıf dağılımları incelendiğinde ise öğrencilerin dört sınıf düzeyine dengeli biçimde dağıldığı gözlenmektedir. Katılımcıların muhasebe mesleğinde kariyer yapma planlarına ilişkin yanıtları değerlendirildiğinde, %43,6'sının bu alanda kariyer yapmayı düşündüğü, %38,4'ünün kararsız, %18,0'ının ise bu yönde bir planı olmadığı anlaşılmaktadır.

5.1. Doğrulamalı Faktör Analizi

Doğrulamalı faktör analizinin öncelikli amaçlarından biri önceden tanımlanan bir faktör modelinin gözlenen veri seti ile uygun uyuma düzeyini belirlemektir (Erkorkmaz vd., 2013: 212). Bu amaçla yapılan doğrulamalı faktör analizi sonuçları Tablo 2'deki şekildedir:

Tablo 2. Doğrulamalı Faktör Analizi Sonuçları

Değişkenler / İfadeler	Faktör Yükleri	CR	AVE
Çevreye Duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı)		0,91	0,52
Satın alacağım ürünlerin çevreye karşı etkilerini araştırırım	0,637		
Arkadaşlarımın ve ailemdeki bireylerin çevreye zararlı ürünleri almamalarını sağlarım	0,62		
Temizlik ürünleri; şampuan, deterjan ve benzer ürünlerin çevreye çok az zararı olanlarını alırım	0,653		
Tabii (doğal) malzemelerden üretilen kıyafetleri alırım	0,708		
Tabiatta çözünebilir ambalaj ürünlerini tercih ederim	0,809		
Özellikle paketlemesi azaltılmış ürünleri alırım	0,683		
Cam, kâğıt, plastik ve benzeri ürünlerin geri dönüşümü olanlarını alırım	0,806		

Değişkenler / İfadeler	Faktör Yükleri	CR	AVE
Peçete, tuvalet kâğıdı gibi ürünleri alırken, bilhassa geri dönüşümü olan kâğıt ürünlerini alırım	0,761		
Özellikle yaşadığım yere yakın bölgelerde üretilen çevre dostu ürünleri alırım	0,567		
Çevresel sorumluluğu destekleyen firmaların ürünlerini alırım	0,822		
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı		0,94	0,66
İşletmelerin sürdürülebilirlik (çevreyi koruma) faaliyetlerini topluma açıklaması önemlidir.	0,754		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlamasının, çevresel problemlerin çözümüne katkı sağlayacağına inanıyorum.	0,849		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanması, enerji kaynaklarının israfını önleyecektir.	0,864		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanması, hava kirliliğini önleyecektir.	0,854		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin üretim maliyetlerini azaltacağına inanıyorum.	0,705		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin temiz üretim kapasitesini yükselteceğine inanıyorum.	0,809		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin kârlılığını artıracığına inanıyorum.	0,772		
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin satış miktarlarını artıracığına inanıyorum.	0,739		
Muhasebe-Sürdürülebilirlik İlişkisine Bakış		0,91	0,63
Muhasebeciler, şirketlerin finansal raporlarının yanı sıra sürdürülebilirlik raporlarını da hazırlamakla yükümlüdürler	0,728		
Muhasebeciler şirketlerin sürdürülebilirlik raporlarını hazırlayacak en uygun kişilerdir	0,74		
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlamasını hazırlamak için gerekli uzmanlığa sahiptir	0,709		
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanma sürecine dahil olmalıdır	0,746		
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlamasında ön saflarda yer almalıdır	0,857		
Muhasebenin tanımı, çevresel faaliyetlerin de raporlanmasını içerecek şekilde genişletilmelidir	0,765		

Doğrulamalı faktör analizinde referans alınan uyum indekslerinin 0,9'dan büyük ve 1'e yakın olması verilerin kullanılabilirliği açısından önemlidir (Hair vd., 2014: 630). Uyum iyiliği değerinin belirlenmesi amacıyla geniş örneklemelerin (N>250) kullanıldığı çalışmalarda; X²/df, RMSEA, SRMR ve CFI indekslerinin raporlanması önerilmektedir. Buna göre; (X²/df)<5, (RMSEA)<0,08, (SRMR)<0,08 ve (CFI)>0,90 olması kabul edilebilir uyum göstergeleri olarak kabul edilmektedir (Gülbüz, 2019: 34-36). Doğrulamalı faktör analizi sonuçlarına göre, X²/df: 3,341; RMSEA: 0,076; SRMR: 0,0489 ve CFI: 0,909 olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yapılan doğrulamalı faktör analizi değerleri, verilen referans değerlerine göre uyum iyiliğinin sağlandığını göstermektedir.

5.2. Ortak Yöntem Yanlılığı Kontrolü

Çalışmada, ortak yöntem yanlılığını test etmek için Harman'ın tek faktör testi kullanılmıştır. Harman tek faktör testi sonucunda en büyük faktörün varyansının %46,397 olduğu tespit edilmiştir. Bu değer tavsiye edilen sınır değeri olan %50'nin altında olduğu için çalışmada kullanılan ölçeklerde ortak yöntem yanlılığı bulunmamaktadır (Gunkel vd., 2016; Harman, 1976; Podsakoff vd., 2003). Ortak yöntem yanlılığının test edilmesine ilişkin bilgiler Tablo 3'teki şekildedir.

Tablo 3. Harman'ın Tek Faktör Testi Sonuçları

Ölçüt	Değer
Toplam Açıklanan Varyans (İlk Faktör)	%46,397
Kabul Edilebilir Eşik Değeri	%50

5.3. Güvenilirlik ve Normallik Testleri

Bir ölçeğin geçerli kabul edilebilmesinin temel koşulu, öncelikle güvenilir olmasıdır. Güvenilirlik düzeyinin düşük çıkması, yürütülen çalışmanın bilimsel niteliğinin zayıf olduğunu ve elde edilen bulguların anlamlılık açısından yetersiz kaldığını göstermektedir. Buna karşın, güvenilirliğin yüksek olması sonuçların tutarlılığını ve güvenilebilirliğini ifade eder; ancak bu durum, bulguların mutlak doğruluğunu garanti etmez. Ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla güvenilirlik katsayısı hesaplanmakta olup bu katsayı 0 ile 1 arasında bir değer almaktadır (Güriş ve Astar, 2015: 282-283). Güvenilirlik katsayısının belirlenmesinde farklı yöntemler kullanılabilir. Bu araştırmada, güvenilirliğin ölçümünde Cronbach's Alpha katsayısından yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen Cronbach's Alpha değerleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Cronbach's Alpha Katsayısı

Ölçekler	Cronbach's Alpha Katsayısı	Madde Sayısı
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	0,911	10
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalık	0,930	8
Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği İlişkisi	0,889	6

Bir ölçeğin güvenilir kabul edilebilmesi için Cronbach's Alpha katsayısının 0,700 değerinin üzerinde olması gerekmektedir (Kalaycı vd., 2010: 405; Güriş ve Astar, 2015: 283). Tablo 4'te yer alan bulgular incelendiğinde, tüm Cronbach's Alpha katsayılarının bu eşik değerin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu sonuç, araştırmada kullanılan ölçeklerin yüksek düzeyde güvenilirlik sergilediğini ortaya koymaktadır.

Bir araştırmada kullanılacak analiz tekniklerinin belirlenebilmesi için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin incelenmesi gerekmektedir. Bu amaçla "çarpıklık (Skewness)" ve "basıklık (Kurtosis)" değerleri dikkate alınmaktadır. Literatürde, söz konusu değerlerin -2,00 ile +2,00 aralığında bulunması durumunda verilerin normal dağılıma sahip olduğu kabul edilmektedir (Gravetter ve Wallnau, 2014). Tablo 5'te çalışmada kullanılan ölçekteki boyutlara ait çarpıklık ve basıklık değerleri yer almaktadır.

Tablo 5. Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	-,723	,898
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	-,925	1,989
Muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış	-,458	,613

Tablo 5'te görüldüğü üzere, elde edilen veriler belirtilen aralıkta yer almakta olup normal dağılım varsayımı sağlamaktadır. Bu doğrultuda, demografik değişkenler arasındaki farklılıkların incelenmesinde Bağımsız Gruplar T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi (p) 0,05 olarak kabul edilmiştir.

5.4. Ölçek İfadelerine Yönelik Betimsel Analizler

Ölçekte yer alan ifadeler verilen cevap ortalamaları ve standart sapmalar aşağıdaki tablolardaki şekildedir:

Tablo 6. Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) İfadelerinin Betimsel Analizleri

Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) İfadeleri	Ortalama	Standart Sapma
Satın alacağım ürünlerin çevreye karşı etkilerini araştırırım	3,640	1,0298
Arkadaşlarımla ve ailemdeki bireylerin çevreye zararlı ürünleri almamalarını sağlarım	3,805	1,0155

Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) İfadeleri	Ortalama	Standart Sapma
Temizlik ürünleri; şampuan, deterjan ve benzer ürünlerin çevreye çok az zararı olanlarını alırım	3,534	1,1145
Tabii (doğal) malzemelerden üretilen kıyafetleri alırım	3,493	,9956
Tabiatta çözünebilir ambalaj ürünlerini tercih ederim	3,719	1,0208
Özellikle paketlemesi azaltılmış ürünleri alırım	3,522	1,0272
Cam, kâğıt, plastik ve benzeri ürünlerin geri dönüşümü olanlarını alırım	3,796	,9963
Peçete, tuvalet kâğıdı gibi ürünleri alırken, bilhassa geri dönüşümü olan kâğıt ürünlerini alırım	3,571	1,0993
Özellikle yaşadığım yere yakın bölgelerde üretilen çevre dostu ürünleri alırım	3,377	1,1411
Çevresel sorumluluğu destekleyen firmaların ürünlerini alırım	3,658	1,0249

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların çevreye duyarlı satın alma davranışlarına ilişkin ifadelerinin ortalama değerlerinin 3,377 ile 3,805 arasında değiştiği görülmektedir. Bu sonuç, genel olarak katılımcıların çevreci tüketim eğilimlerinin orta düzeyin üzerinde olduğunu göstermektedir. En yüksek ortalama değer “aile ve arkadaşları çevreci olmaya yönlendirme” ifadesinde ($X=3,805$) gözlemlenmesi, bireylerin yalnızca kendi tüketim tercihlerinde değil, çevrelerindeki kişilerin tutumlarını da etkilemeye yönelik bir bilinç geliştirdiklerini ortaya koymaktadır. Benzer şekilde “geri dönüşümlü ürünleri tercih etme” ($X=3,796$) ve “doğada çözünebilir ambalajları seçme” ($X=3,719$) ifadelerinin yüksek ortalamalara sahip olması, çevreye duyarlı ürün tercihlerinin katılımcılar arasında yaygın olduğunu göstermektedir. Öte yandan en düşük ortalama değer “yerel üretimden çevre dostu ürün alma” ifadesinde ($X=3,377$) bulunması, katılımcıların yerel üretime yönelik farkındalık veya davranış düzeylerinin diğer alanlara kıyasla daha sınırlı olduğunu düşündürmektedir. Ortalama değerlerin genel olarak benzer düzeyde olması ve standart sapmaların yaklaşık 1 civarında seyretmesi ise katılımcıların çevreci satın alma davranışlarında orta düzeyde bir görüş birliği bulunduğu işaret etmektedir.

Tablo 7. Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı İfadelerinin Betimsel Analizleri

Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı İfadeleri	Ortalama	Standart Sapma
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlamasının, çevresel problemlerin çözümüne katkı sağlayacağına inanıyorum.	3,993	,8563
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanması, enerji kaynaklarının israfını önleyecektir.	4,017	,8733
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanması, hava kirliliğini önleyecektir.	3,936	,9327
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin üretim maliyetlerini azaltacağına inanıyorum.	3,717	,9793
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin temiz üretim kapasitesini yükselteceğine inanıyorum.	3,914	,8344
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin kârlılığını artıracığına inanıyorum.	3,835	,9026
Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının işletmelerin satış miktarlarını artıracığına inanıyorum.	3,842	,9080

Tablo 7 incelendiğinde, katılımcıların sürdürülebilirlik raporlamasının etkilerine ilişkin ifadelerde verdikleri ortalama puanların 3,717 ile 4,017 arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunu ve söz konusu uygulamaların çevresel ve ekonomik boyutlarda olumlu sonuçlar doğuracağına inandıklarını göstermektedir. En yüksek ortalamanın “sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanmasının enerji kaynaklarının israfını önleyeceği” ifadesinde ($X=4,017$) ortaya çıkması, katılımcıların raporlama süreçlerini özellikle kaynak verimliliği ile ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Bunu “çevresel problemlerin çözümüne katkı” ($X=3,993$) ve “hava kirliliğini önleme” ($X=3,936$) ifadeleri takip etmekte olup, bu durum çevresel sürdürülebilirliğin katılımcılar nezdinde önemli bir farkındalık alanı olduğunu ortaya koymaktadır. Ekonomik etkileri değerlendiren ifadelerle bakıldığında, “üretim maliyetlerini azaltma” ($X=3,717$), “kârlılığı artırma” ($X=3,835$) ve “satış miktarlarını artırma” ($X=3,842$) ifadelerinin de görece yüksek ortalama değerler aldığı görülmektedir. Standart

sapma değerlerinin ,8344 ile ,9793 arasında değişmesi, katılımcılar arasında ılımlı düzeyde görüş birliği bulunduğuna işaret etmektedir.

Tablo 8. Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği İlişkisine Yönelik İfadelerinin Betimsel Analizleri

Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği İlişkisi İfadeleri	Ortalama	Standart Sapma
Muhasebeciler, şirketlerin finansal raporlarının yanı sıra sürdürülebilirlik raporlarını da hazırlamakla yükümlüdürler.	3,618	,9786
Muhasebeciler şirketlerin sürdürülebilirlik raporlarını hazırlayacak en uygun kişilerdir.	3,594	1,0134
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlamasını hazırlamak için gerekli uzmanlığa sahiptir.	3,490	,9730
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanma sürecine dahil olmalıdır.	3,719	,9081
Muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlamasında ön saflarda yer almalıdır.	3,638	,9555
Muhasebenin tanımı, çevresel faaliyetlerin de raporlanmasını içerecek şekilde genişletilmelidir.	3,704	,9920

Tablo 8 incelendiğinde, sürdürülebilirlik ile muhasebe mesleği arasındaki ilişkiye yönelik ifadelere verilen ortalama puanların 3,490 ile 3,719 arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların muhasebe mesleğinin sürdürülebilirlik raporlamasında önemli bir role sahip olduğu yönünde orta düzeyin üzerinde bir farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir. En yüksek ortalamanın “muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanma sürecine dahil olmalıdır” ifadesinde ($X=3,719$) ortaya çıkması, katılımcıların muhasebecileri bu süreçte aktif bir paydaş olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Bunu “muhasebenin tanımı çevresel faaliyetleri de içerecek şekilde genişletilmelidir” ($X=3,704$) ve “muhasebeciler sürdürülebilirlik raporlamasında ön saflarda yer almalıdır” ($X=3,638$) ifadeleri takip etmektedir. Bu durum, mesleğin geleneksel finansal raporlama sınırlarının ötesine taşınması gerektiği yönünde bir eğilim olduğunu göstermektedir. Buna karşılık “muhasebeciler gerekli uzmanlığa sahiptir” ifadesinin en düşük ortalamaya ($X=3,490$) sahip olması, muhasebecilerin sürdürülebilirlik raporlaması konusundaki mevcut teknik bilgi ve donanımlarına ilişkin algının daha sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Standart sapma değerlerinin ,9081 ile 1,0134 arasında değişmesi, katılımcılar arasında görüş birliğinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

5.5. Demografik Özelliklere İlişkin Farklılaşma Testleri

Bu bölümde ankete katılanların demografik özelliklerinin çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisi konusundaki farkındalığa etkisine ilişkin testler yapılmıştır.

5.5.1. Cinsiyete Göre Farklılaşma

Cinsiyete göre farklılaşmayı tespit etmeye yönelik olarak yapılan Anova testi sonuçları Tablo 9'daki şekildedir:

Tablo 9. Cinsiyete Göre Farklılaşmaya İlişkin t-testi Sonuçları

Boyut	Kategori	N	Ort.	Std. Sapma	t testi		
					t	df	p
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	Erkek	179	3,51	0,92	-2,263	404	0,024
	Kadın	227	3,69	0,63			
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	Erkek	179	3,84	0,85	-1,783		0,076
	Kadın	227	3,98	0,62			
Muhasebe-Sürdürülebilirlik İlişkisine Bakış	Erkek	179	3,62	0,86	-0,139		0,889
	Kadın	227	3,63	0,71			

Cinsiyet değişkenine göre yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, çevreye duyarlılık boyutunda kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t = -2,263$; $p = 0,024$). Tablo 9'daki verilere bakıldığında kadın öğrencilerin çevreye duyarlılık düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Öte yandan, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ($p = 0,076$) ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış ($p = 0,889$) boyutlarında cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık

gözlenmemiştir. Bu bulgular, çevreye duyarlılık haricinde, öğrencilerin sürdürülebilirlik farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisindeki algılarının cinsiyete bağlı olarak değişmediğini ortaya koymaktadır.

5.5.2. Yaşa Göre Farklılaşma

Yaşa göre farklılaşmayı tespit etmeye yönelik olarak yapılan Anova testi sonuçları Tablo 10'daki şekildedir:

Tablo 10. Yaşa Göre Farklılaşmaya İlişkin Anova Testi Sonuçları

Boyut	Kategori	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	20 ve Altı	152	3,61	0,73	,734	,481
	21-25	249	3,62	0,79		
	26 ve Üzeri	5	3,20	1,32		
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	20 ve Altı	152	3,91	0,75	,569	,567
	21-25	249	3,93	0,71		
	26 ve Üzeri	5	3,58	1,43		
Muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış	20 ve Altı	152	3,59	0,75	,390	,677
	21-25	249	3,65	0,80		
	26 ve Üzeri	5	3,50	0,87		

Yaş gruplarına göre yapılan One-Way ANOVA analiz sonuçlarına göre, çevreye duyarlılık ($F = 0,734$; $p = 0,481$), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ($F = 0,569$; $p = 0,567$) ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış ($F = 0,390$; $p = 0,677$) konularında yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu bulgular, öğrencilerin yaş grubu ne olursa olsun, çevreye duyarlılık, sürdürülebilirlik farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik algılarının büyük ölçüde benzer düzeyde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, yaş değişkeninin söz konusu boyutlar üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

5.5.3. Bölüme Göre Farklılaşma

Bölüme göre farklılaşmayı tespit etmeye yönelik olarak yapılan Anova sonuçları Tablo 11'deki şekildedir:

Tablo 11. Bölüme Göre Farklılaşmaya İlişkin Anova Testi Sonuçları

Boyut	Kategori	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	İşletme	41	3,8488	,83010	2,206	,087
	İktisat	85	3,5965	,71355		
	Maliye	237	3,5519	,78003		
	Diğer	43	3,7442	,76541		
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	İşletme	41	4,0457	,88466	1,984	,116
	İktisat	85	3,9221	,75961		
	Maliye	237	3,8592	,70936		
	Diğer	43	4,1163	,62345		
Muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış	İşletme	41	3,8537	,86055	5,021	,002
	İktisat	85	3,7157	,72275		
	Maliye	237	3,5098	,76907		
	Diğer	43	3,8837	,74672		

Bölüm değişkenine göre yapılan One-Way ANOVA analizi sonuçlarına göre, çevreye duyarlılık ($F = 2,206$; $p = 0,087$) ve sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ($F = 1,984$; $p = 0,116$) boyutlarında bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Buna karşın, muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış boyutunda bölüm değişkeni anlamlı bir farklılık ortaya koymaktadır ($F = 5,021$; $p = 0,002$). Bu bulgu, öğrencilerin bölümüne bağlı olarak muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılarında farklılıklar

olduğunu göstermektedir. Diğer boyutlarda ise öğrencilerin okuduğu bölümlerin bir farklılaşmaya neden olmadığı görülmektedir.

5.5.4. Sınıfa Göre Farklılaşma

Sınıfa göre farklılaşmayı tespit etmeye yönelik olarak yapılan Anova sonuçları Tablo 12'deki şekildedir:

Tablo 12. Sınıfa Göre Farklılaşmaya İlişkin Anova Testi Sonuçları

Boyut	Kategori	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	1.Sınıf	108	3,619	0,716	0,290	0,832
	2.Sınıf	103	3,588	0,796		
	3.Sınıf	101	3,666	0,690		
	4.Sınıf	94	3,570	0,897		
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	1.Sınıf	108	3,925	0,752	0,245	0,865
	2.Sınıf	103	3,919	0,685		
	3.Sınıf	101	3,958	0,719		
	4.Sınıf	94	3,868	0,787		
Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği ilişkisine bakış	1.Sınıf	108	3,577	0,750	1,930	0,124
	2.Sınıf	103	3,587	0,783		
	3.Sınıf	101	3,787	0,666		
	4.Sınıf	94	3,557	0,897		

Yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre öğrencilerin çevreye duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve sürdürülebilirlik-muhasebe mesleğine ilişkisine yönelik görüşleri sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Elde edilen bulgular, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi arttıkça bu konulara ilişkin tutum ve farkındalıklarında istatistiksel olarak anlamlı bir değişim yaşanmadığını ortaya koymaktadır. Ortalama değerler incelendiğinde, her üç değişken açısından da sınıflar arasında küçük farklılıklar bulunmasına rağmen bu farklılıkların anlamlı düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin çevreye ve sürdürülebilirliğe yönelik duyarlılıklarının eğitim süreci boyunca benzer bir düzeyde seyrettiğini göstermektedir.

5.5.5. Muhasebe Mesleğinde Kariyer Planlamaya Göre Farklılaşma

Muhasebe mesleğinde kariyer planlamaya göre farklılaşmayı tespit etmeye yönelik olarak yapılan Anova sonuçları Tablo 13'teki şekildedir:

Tablo 13. Muhasebe Mesleğinde Kariyer Planlamaya Göre Farklılaşmaya İlişkin Anova Testi Sonuçları

Boyut	Kategori	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	Evet	177	3,650	0,880	0,450	0,638
	Hayır	73	3,556	0,812		
	Kararsızım	156	3,594	0,613		
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	Evet	177	3,936	0,781	0,094	0,910
	Hayır	73	3,906	0,712		
	Kararsızım	156	3,904	0,691		
Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği ilişkisine Bakış	Evet	177	3,676	0,886	1,011	0,365
	Hayır	73	3,523	0,671		
	Kararsızım	156	3,621	0,689		

Yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre, öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma planlarına göre çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine yönelik görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Bu bulgu, öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapmayı

planlayıp planlamamalarının sürdürülebilirlik konularına ilişkin farkındalık ve tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Ortalama değerlere bakıldığında, her üç değişkende de “Evet” yanıtı veren öğrencilerin ortalamalarının diğer gruplara göre bir miktar daha yüksek olduğu görülmekle birlikte, bu farklar istatistiksel açıdan anlamlı düzeye ulaşmamıştır. Dolayısıyla öğrencilerin sürdürülebilirlik ve çevre duyarlılığına ilişkin yaklaşımlarının kariyer planlarından bağımsız bir biçimde benzer düzeyde seyrettiği söylenebilir.

5.6. Çevresel Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı), Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı ve Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakış Arasındaki İlişkilerin Tespitine Yönelik Testler

Bu bölümde çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakış koruları arasındaki ilişkilerin tespitine yönelik korelasyon ve regresyon testleri yapılmıştır.

5.6.1. Ölçekler Arasındaki İlişkilerin Tespitine Yönelik Analiz

Ölçekler arasındaki ilişkilerin tespitine yönelik korelasyon analizi sonuçları Tablo 14’teki şekildedir:

Tablo 14. Ölçekler Arasındaki İlişkilerin Tespitine Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

	Boyut	1	2	3
1	Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	1		
2	Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	,686**	1	
3	Sürdürülebilirlik- Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakış	,524**	,621**	1

**, Korelasyon 0,01 düzeyinde anlamlıdır.

Korelasyon analizi sonuçlarına göre değişkenler arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir ($p < 0.01$). Çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) ile sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki bulunmaktadır ($r = 0,686$). Tablo 14’deki verilere bakıldığında, çevreye duyarlılığı yüksek olan öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlaması konusundaki farkındalıklarının da arttığı görülmektedir. Ayrıca, çevreye duyarlılık ile sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakış arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki ($r = 0,524$), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ile sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakış arasında ise orta-yüksek düzeyde pozitif bir ilişki ($r = 0,621$) bulunmuştur. Bu bulgular, sürdürülebilirlik bilincinin artmasının hem muhasebe mesleğine yönelik sürdürülebilirlik algısını hem de raporlama farkındalığını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

5.6.2. Çevresel Duyarlılığın (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığına Etkisinin Tespiti

Çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığına etkisinin tespitine yönelik regresyon analizi sonuçları Tablo 15’teki şekildedir:

Tablo 15. Çevresel Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı), Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığına Etkisinin Tespitine Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Boyut	B	Std. Hata	β	t	p	R	R ²	F	P
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	0,651	0,034	0,686	18,958	0,000	0,686	0,471	359,412	0,000

Regresyon analizi sonuçları, çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) boyutunun, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordadığını göstermektedir ($B = 0,651$, $\beta = 0,686$, $t = 18,958$, $p < 0,001$). Modelin açıklayıcılık gücü ($R^2 = 0,471$; Düzeltilmiş $R^2 = 0,469$) bağımsız değişkenin, bağımlı değişken varyansının yaklaşık %47’sini açıkladığını ortaya koymaktadır. ANOVA sonuçları ($F = 359,412$, $p < 0,001$) modelin genel olarak anlamlı olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgu, çevreye duyarlılığı

yüksek olan öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının da belirgin biçimde yüksek olduğunu göstermektedir.

5.6.3. Sürdürülebilirlik ile Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakışa Etki Eden Faktörlere İlişkin Analizler

Çevresel Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) ve Sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakışa etkisine ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları Tablo 16'daki şekildedir:

Tablo 16. Sürdürülebilirlik-Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakışa Etki Eden Faktörlere İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

	B	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
Sabit Terim	,903	,168		5,377	,000		
Çevreye Duyarlılık	,187	,053	,185	3,506	,001	,529	1,890
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	,523	,056	,493	9,328	,000	,529	1,890
R	,635						
R Square (R2)	,403						
Adjusted R Square	,400						
Std. Error of the Estimate	,60271						
Durbin-Watson	1,980						

Çoklu doğrusal bağlantı (multicollinearity) açısından değerlendirildiğinde, her iki değişken için tolerans değerinin 0,529 (>0,10) ve VIF değerinin 1,890 (<10) olması ve modelde Durbin-Watson değerinin (1,980) 1,5-2,5 arasında olması çoklu bağlantı sorunu bulunmadığını ve bağımsız değişkenlerin birbirleriyle yüksek düzeyde ilişki içinde olmadığını göstermektedir. Ayrıca sabit terimin anlamlı olması ($p < 0,001$), modelin genel olarak istatistiksel açıdan geçerli olduğunu desteklemektedir.

Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre modelde yer alan her iki bağımsız değişkenin de bağımlı değişken üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Çevreye duyarlılık değişkeni ($\beta = 0,185$; $t = 3,506$; $p < 0,01$), sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakışı pozitif yönde ve anlamlı biçimde etkilemekte, ancak etki düzeyinin görece sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı değişkeninin ($\beta = 0,493$; $t = 9,328$; $p < 0,001$) daha yüksek bir beta katsayısına sahip olması, bu değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin daha güçlü olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının, çevresel duyarlılığa kıyasla, muhasebe mesleği ile sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiye yönelik algıyı daha güçlü biçimde şekillendirdiğini ortaya koymaktadır.

Bu bölümde ise çevresel duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) ile sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının ayrı ayrı ele alındığında sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakışa ne şekilde etki ettiğine ilişkin regresyon analizleri yapılmıştır.

Çevresel duyarlılığın tek olarak sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakışa etkisinin tespitine yönelik regresyon analizi sonuçları Tablo 17'deki şekildedir:

Tablo 17. Çevresel Duyarlılığın (Sürdürülebilirlik Farkındalığı) Sürdürülebilirlik- Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakışa Etkisinin Tespitine Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Boyut	B	Std. Hata	β	t	p	R	R ²	F	P
Çevreye Duyarlılık (Sürdürülebilirlik Farkındalığı)	0,527	0,043	0,524	12,365	0,000	0,524	0,275	152,896	0,000

Regresyon analizi sonuçları, çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı) boyutunun, muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir ($B = 0,527$, $\beta = 0,524$, $t = 12,365$, $p < 0,001$). Modelin açıklayıcılık gücü ($R^2 = 0,275$; Düzeltilmiş $R^2 = 0,273$)

bağımsız değişkenin, bağımlı değişken varyansının yaklaşık %27,5'ini açıkladığını ortaya koymaktadır. ANOVA sonuçları ($F = 152,896$, $p < 0,001$) modelin genel olarak anlamlı olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgu, çevreye duyarlılığı yüksek olan öğrencilerin muhasebe mesleği ile sürdürülebilirlik ilişkisine dair algılarının da belirgin şekilde yüksek olduğunu göstermektedir.

Sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının tek olarak sürdürülebilirlik-muhasebe mesleği ilişkisine bakışa etkisinin tespitine yönelik regresyon analizi sonuçları Tablo 18'deki şekildedir:

Tablo 18. Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığının Sürdürülebilirlik- Muhasebe Mesleği İlişkisine Bakışa Etkisinin Tespitine Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Boyut	B	Std. Hata	β	t	p	R	R ²	F	P
Sürdürülebilirlik Raporlaması Farkındalığı	0,658	0,041	0,621	15,909	0,000	0,621	0,385	253,098	0,000

Regresyon analizi sonuçları, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı boyutunun, muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine bakış üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir ($B = 0,658$, $\beta = 0,621$, $t = 15,909$, $p < 0,001$). Modelin açıklayıcılık gücü ($R^2 = 0,385$; Düzeltilmiş $R^2 = 0,384$) bağımsız değişkenin bağımlı değişken varyansının yaklaşık %38,5'ini açıkladığını ortaya koymaktadır. ANOVA sonuçları ($F = 253,098$, $p < 0,001$) modelin genel olarak anlamlı olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgu, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı yüksek olan öğrencilerin muhasebe mesleği ile sürdürülebilirlik ilişkisine dair algılarının da belirgin biçimde yüksek olduğunu göstermektedir.

6. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, muhasebe alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinin çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik bakış açıları incelenmiş olup bu değişkenler arasındaki ilişkiler ampirik olarak test edilmiştir. Son yıllarda sürdürülebilirlik raporlamasının uluslararası finansal raporlama sisteminin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesi, ISSB tarafından yayımlanan IFRS S1 ve IFRS S2 standartları ile Türkiye'de yürürlüğe giren TSRS'nin muhasebe mesleğine yeni sorumluluklar yüklemesi, geleceğin muhasebe meslek mensupları olacak üniversite öğrencilerinin sürdürülebilirlik konusundaki bilgi, farkındalık ve mesleki bakış açılarının değerlendirilmesini daha da önemli hâle getirmiştir.

Araştırma bulguları; öğrencilerin çevreye duyarlılık (sürdürülebilirlik farkındalığı), sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılarının genel olarak olumlu düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, Türkiye'de üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen Apalı ve Acun (2019), Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020), Temelli (2020), Şendurur (2020), Kestane ve Çelik (2023) ile Yaylalı (2025) tarafından ulaşılan sonuçlarla büyük ölçüde örtüşmektedir. Söz konusu araştırmalarda öğrencilerin sürdürülebilirlik ve çevre konularına karşı olumlu tutum geliştirdikleri ancak bu farkındalığın uygulamaya aktarılmasında çeşitli eksikliklerin bulunduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada da benzer şekilde öğrencilerin sürdürülebilirliği önemsedikleri görülmekle birlikte sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin bilgi ve uygulama yeterliliklerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmanın bir diğer önemli sonucu, demografik değişkenlerin sürdürülebilirlik farkındalığı üzerinde sınırlı düzeyde etkili olduğunu göstermesidir. Cinsiyet ve bölüm değişkeni bazı boyutlarda anlamlı farklar oluşturmaktadır. Cinsiyet ile ilgili bulgu; Yaylalı (2025), Yüksel (2024), Kaya ve Zıvalı (2025) tarafından yapılan çalışmalar ile benzerlik gösterirken Özbek (2024), Şendurur (2020), Temelli (2020), Yalçın vd. (2024), Kestane ve Çelik (2023), Kaya ve Ardıç (2025), Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020) tarafından yapılan çalışmalar ile ayrılmaktadır. Bölüm değişkeni ile ilgili bulgu ise; Yaylalı (2025), Kestane ve Çelik (2023), Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020) tarafından yapılan çalışmaların bulguları ile örtüşürken Şendurur (2020), Yalçın vd. (2024), Kaya ve Ardıç (2025) tarafından yapılan çalışmalar ile farklılık göstermektedir. Çalışmanın bulguları; demografik değişkenlerden yaş, sınıf düzeyi ve muhasebe mesleğinde kariyer planlama değişkenleri bakımından anlamlı farklılık bulunmadığını ortaya koymuştur. Bu bulgular; Temelli (2020), Yaylalı (2025), Kestane ve Çelik (2023), Yalçın vd. (2024) tarafından yapılan çalışmalarda elde edilen bulguları desteklerken Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020) ile Özbek (2024) tarafından yapılan çalışmalar ile farklılık göstermektedir. Benzer şekilde Apalı ve Acun (2019) ile Çil Koçyiğit ve Tarsuslu (2020) da sürdürülebilirlik farkındalığının

demografik özelliklerden ziyade öğrencilerin eğitim süreçleri ve çevresel bilinç düzeyleriyle ilişkili olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla sürdürülebilirlik farkındalığının geliştirilmesinde bireysel özelliklerden çok üniversitelerin eğitim politikalarının ve müfredat içeriklerinin belirleyici olduğu söylenebilir.

Uluslararası literatürle karşılaştırıldığında da araştırma bulgularının büyük ölçüde benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ebaid (2021), muhasebe öğrencilerinin sürdürülebilirliği mesleklerinin geleceği açısından önemli gördüklerini ancak üniversite müfredatlarının bu dönüşümü desteklemede yetersiz kaldığını belirtmektedir. Halabi vd. (2024), sürdürülebilirlik muhasebesi eğitiminin öğrencilerin çevresel duyarlılıklarını, etik karar verme becerilerini ve sürdürülebilir işletmelerde çalışma isteklerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Ratnaningsih vd. (2024) ise sürdürülebilirlik farkındalığının sürdürülebilirlik odaklı muhasebeci olma niyetini anlamlı biçimde artırdığını belirlemiştir. Stewart (2024) ve Lejárraga-García vd. (2024) da sürdürülebilirlik odaklı öğrenme deneyimlerinin öğrencilerin mesleki bakış açılarını olumlu yönde değiştirdiğini göstermektedir. Bu çalışmada elde edilen bulgular söz konusu çalışmalarla uyumlu olmakla birlikte çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algıları aynı model içerisinde incelemesi bakımından önceki araştırmalardan ayrılmaktadır.

Araştırmada gerçekleştirilen korelasyon ve regresyon analizleri, çevreye duyarlılık ile sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı arasında güçlü ve pozitif yönlü bir ilişki bulunduğunu, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının ise öğrencilerin muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik bakış açılarını anlamlı biçimde etkilediğini göstermektedir. Bu bulgular, Halabi vd. (2024) ile Ratnaningsih vd. (2024) tarafından ortaya konulan sürdürülebilirlik eğitiminin öğrencilerin mesleki yönelimlerini güçlendirdiği yönündeki sonuçları desteklemektedir. Bunun yanında Ebaid (2021)'in muhasebe eğitiminde sürdürülebilirlik konularının daha güçlü biçimde yer alması gerektiğine ilişkin değerlendirmeleri de bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Dolayısıyla sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığının öğrencilerin muhasebe mesleğine ilişkin bakış açılarını şekillendiren temel değişkenlerden biri olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçları muhasebe eğitiminin yeniden yapılandırılmasına ilişkin önemli ipuçları da sunmaktadır. Khosa vd. (2026), sürdürülebilirliğin muhasebe müfredatına entegrasyonunun çoğu üniversitede bireysel akademisyenlerin çabalarıyla yürütüldüğünü belirtirken Steenkamp ve Goosen (2025) sürdürülebilirlik eğitiminin yalnızca teknik bilgi aktarımıyla sınırlı kalmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin olumlu tutumlarına rağmen uygulama bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunun belirlenmesi de söz konusu araştırmaların ulaştığı sonuçları desteklemektedir. Bu nedenle muhasebe programlarında sürdürülebilirlik muhasebesi, ESG raporlaması ve TSRS uygulamalarına yönelik ders içeriklerinin artırılması, vaka analizleri, proje tabanlı öğrenme etkinlikleri ve gerçek sürdürülebilirlik raporlarının incelenmesine dayalı uygulamaların yaygınlaştırılması önem taşımaktadır.

Araştırmanın bulguları, muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilen çalışmalarla da paralellik göstermektedir. Pong ve Fong (2024), Yüksel (2024) ve Özbek (2024), sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin bilgi düzeyi arttıkça muhasebe meslek mensuplarının sürdürülebilirliği mesleklerinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirdiklerini ortaya koymuştur. Bu çalışmada öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalıklarının muhasebe mesleğine yönelik bakış açılarını olumlu yönde etkilemesi, meslek yaşamı öncesinde kazandırılacak sürdürülebilirlik eğitiminin gelecekteki mesleki uygulamalar açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın literatüre önemli katkıları bulunmaktadır. Öncelikle çalışma, Türkiye'de TSRS'nin yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde muhasebe öğrencilerinin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalıklarını inceleyen ilk araştırmalardan biridir. İkinci olarak çalışma, çevreye duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik bakış değişkenlerini aynı araştırma modeli içerisinde değerlendirerek önceki araştırmalardan ayrılmaktadır. Üçüncü olarak araştırma, sürdürülebilirlik farkındalığını yalnızca çevresel duyarlılık ekseninde ele alan çalışmaların ötesine geçerek sürdürülebilirlik raporlamasının muhasebe eğitimi açısından stratejik önemini ampirik bulgularla ortaya koymaktadır. Böylece çalışma, muhasebe eğitiminde sürdürülebilirlik konusunun kuramsal çerçevesinin geliştirilmesine ve sürdürülebilirlik odaklı muhasebeci yetiştirilmesine yönelik literatüre özgün katkı sağlamaktadır.

Araştırma bulguları doğrultusunda muhasebe eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının müfredatlarını TSRS ve uluslararası sürdürülebilirlik raporlama standartları doğrultusunda güncellemeleri önerilmektedir.

Bunun yanında sürdürülebilirlik muhasebesi, ESG raporlaması, karbon muhasebesi ve sürdürülebilirlik güvencesi gibi konuların seçmeli ders olmanın ötesine geçirilerek zorunlu ders içeriklerine entegre edilmesi yararlı olacaktır. Ayrıca üniversiteler ile meslek odaları, bağımsız denetim kuruluşları ve sürdürülebilirlik raporlaması yapan işletmeler arasında iş birlikleri geliştirilerek öğrencilerin uygulamalı öğrenme süreçleri desteklenmelidir.

Çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle çalışmanın, yalnızca Yozgat Bozok Üniversitesinde öğrenim gören muhasebe öğrencileri ile sınırlandırılması ve verilerin en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde toplanması amacıyla örneklemin kolayda örnekleme yöntemine göre belirlenmesi en önemli sınırlılıklarını oluşturmaktadır. Verilerin tek bir üniversitedeki öğrencilerden kolayda örnekleme yöntemi ile toplanması, elde edilen bulguların Türkiye'deki tüm muhasebe öğrencilerine genellenmesini sınırlandırmaktadır. Ayrıca araştırmada yalnızca çevresel duyarlılık, sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı ve muhasebe-sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik algılar incelenmiş olup öğrencilerin TSRS bilgi düzeyi ve ESG okuryazarlığı gibi değişkenler araştırma kapsamına dâhil edilmemiştir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı üniversiteler ve farklı ülkelerde öğrenim gören muhasebe öğrencileri üzerinde karşılaştırmalı araştırmalar yürütülmesi literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Boylamsal araştırmalarla öğrencilerin lisans eğitimi süresince sürdürülebilirlik farkındalıklarındaki değişim incelenebilir. Bunun yanında yapısal eşitlik modeli kullanılarak sürdürülebilirlik farkındalığı, ESG okuryazarlığı, etik duyarlılık ve sürdürülebilir muhasebeci olma niyeti arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiler analiz edilebilir. Ayrıca nitel ve karma yöntem araştırmalarıyla öğrencilerin sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin deneyimleri, beklentileri ve mesleki gelecek algıları daha ayrıntılı biçimde ortaya konulabilir. Son olarak TSRS odaklı eğitim programlarının, uygulamalı sürdürülebilirlik raporlama derslerinin ve proje temelli öğrenme yaklaşımlarının öğrencilerin bilgi düzeyi ve mesleki yeterlilikleri üzerindeki etkisinin deneysel araştırmalarla değerlendirilmesi de muhasebe eğitiminin sürdürülebilirlik ekseninde geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

AÇIKLAMALAR / DECLARATIONS

Üretken Yapay Zekâ Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanmasında üretken yapay zekâ araçları yalnızca dil düzenlemesi ile metnin anlaşılabilirliğinin ve okunabilirliğinin artırılması amacıyla kullanılmıştır. Bu araçlar araştırma verisi üretmek, istatistiksel analiz gerçekleştirmek, bulguları yorumlamak veya bilimsel sonuçlar geliştirmek amacıyla kullanılmamıştır. Yazarlar, yapay zekâ desteğiyle oluşturulan tüm içeriği eleştirel biçimde gözden geçirmiş ve yayımlanan çalışmanın doğruluğu, bütünlüğü ve özgünlüğüne ilişkin tüm sorumluluğu üstlenmektedir.

CRedit Yazarlık Katkı Beyanı: **Nurettin Özdemir:** Kavramsallaştırma, Metodoloji, Veri Toplama, Formal Analiz, Yazma – Orijinal Taslak. **Serkan Yücel:** Doğrulama, Danışmanlık, Yazma – İnceleme ve Düzenleme.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar, bu araştırmanın yürütülmesi, analizi, yorumlanması veya yayımlanması sürecini etkileyebilecek herhangi bir finansal, ticari, kişisel veya mesleki çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Veri Erişilebilirliği Beyanı: Bu çalışmada kullanılan anket verileri, katılımcı gizliliği nedeniyle kamuya açık değildir; makul bir talep üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir.

Fon Desteği Beyanı: Yazarlar, bu araştırma, yazarlık veya yayın sürecine ilişkin herhangi bir kurum veya kuruluştan finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için gerekli etik kurul onayı, Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 19.02.2025 tarihli ve 22/30 sayılı kararı ile alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2007). *Marketing Research* (9th ed.), John Wiley & Sons, Danvers.
- Acar, M., Durmaz, Ş., & Coşgunaras, Ş. N. (2021). Sürdürülebilirlik Performansını Etkileyen Finansal ve Finansal Olmayan Faktörler Üzerine Bir Araştırma: BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Örneği. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 14 (1), 129-160. <https://doi.org/10.29067/muvu.719005>
- Apalı, A., & Acun, Ö. (2019). Muhasebe eğitimi alan öğrencilerde yeşili koruma bilincinin yeşil muhasebe üzerindeki etkisinin araştırılması. *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 18-36. <https://izlik.org/JA92FW29BD>
- Beyazyol, E., & Ataman Gökçen, B. (2023). Sürdürülebilirlik raporlaması ve BIST sürdürülebilirlik endeksine tabi şirketlerde bir araştırma. *Öneri Dergisi*, 18 (59), 110-145. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.1170235>
- Botes, V., Low, M., & Chapman, J. (2014). Is accounting education sufficiently sustainable?. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 5 (1), 95-124. <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-11-2012-0041>
- Brundtland Raporu (1987). <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> (Erişim tarihi: 14 Ekim 2025).
- Çetin, Ö. O. (2025). Sürdürülebilirlik raporlaması, entegre raporlama ve muhasebe eğitimi: lisans müfredatının incelenmesi ve değerlendirilmesi. *Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi*, 8(1), 156-169. <https://doi.org/10.32951/mufider.1629422>
- Çil Koçyiğit, S., & Tarsuslu, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin yeşil muhasebe konusundaki algıları ve farkındalıkları: bir üniversite örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23 (1), 326-340. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.643299>
- Ebaid, IES. (2021). Sustainability and accounting education: perspectives of undergraduate accounting students in Saudi Arabia. *Journal Of Applied Research In Higher Education*, 14 (4), 1371-1393. 10.1108/JARHE-05-2021-0183
- Erkorkmaz, Ü., Etikan, İ., Demir, O., Özdamar, K., & Sanisoğlu, S. Y. (2013). Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Uyum İndeksleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 33(1), 210-223. 10.5336/medsci.2011-26747
- Ertan, Y. (2018). Türkiye’de sürdürülebilirlik raporlaması (2005-2017). *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 11(3), 463-478. <https://doi.org/10.29067/muvu.410926>
- Gravetter, F., & Wallnau, L. (2014). *Essentials of Statistics for the Behavioral Sciences* (8th ed.). Wadsworth.
- Gunkel, M., Schlaegel, C., & Taras, V. (2016). Cultural values, emotional intelligence, and conflict handling styles: A global study. *Journal of World Business*, 51(4), 568-585. <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2016.02.001>
- Gürbüz, S. (2019). *AMOS ile yapısal eşitlik modellemesi: Temel ilkeler ve uygulamalı analizler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Güriş, S., & Astar, M. (2015). *Bilimsel Araştırmalarda SPSS ile İstatistik*. İstanbul: Der Yayınları
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2014). *A Primer On Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*, California: Sage Publications Inc.
- Halabi, A., Labas, A., & Hurley, C. (2024). Sustainability accounting education – a student’s perspective. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*, 48(4), 33-52. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.8688>
- Harman, H. H. (1976). *Modern factor analysis*. University of Chicago Press.
- Kalaycı, Ş., Albayrak, A. S., Eroğlu, A., Küçüksille, E., Ak, B., & Karaatlı, M. (2010). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım

- Kalyoncu, C., & Tansel Çetin, A. (2024). Çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performansının sermaye yapısı üzerindeki etkisi: brics-t ülkeleri üzerine bir inceleme. *International Review of Economics and Management*, 12(1), 90-112. <https://doi.org/10.18825/iremjournal.1515502>
- Kasim, C. F. C., Yusoff, H., & Fahmi, F. M. (2024). Systematic literature review (SLR) on the roles of accountants and challenges towards sustainability accounting and reporting. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 8(11), 796–808. <https://doi.org/10.47772/IJRISS.2024.8110066>
- Kaya, H. P., & Zıvalı, B. S. (2025). Maliye bölümü öğrencilerinin yeşil muhasebe ve çevre bilinci algıları ve farkındalıkları. *Hitit Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (1), 69-89. <https://doi.org/10.17218/hititsbd.1489002>
- Kaya, S., & Ardiç, M. (2025). Muhasebe dersi alan öğrencilerin sosyal sorumluluk bağlamında yeşil muhasebe bakış açıları ve farkındalıkları: Artvin Çoruh Üniversitesi örneği. *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 24 (74), 17-36. <https://doi.org/10.55322/mdbakis.1437618>
- Kestane, A., & Çelik, N. (2023). Yeşil muhasebenin muhasebe eğitimindeki rolü: Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nde araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 356-369. <https://doi.org/10.36362/gumus.1205131>
- KGK (2023a). Soru ve cevaplarla sürdürülebilirlik raporlaması, https://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Sustainability/Soru_ve_Cevaplarla_Surdurulebilirlik_Raporlamasi_30_05_2023-.pdf (Erişim tarihi: 25 Ekim 2025).
- KGK (2023b). Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın Taslaklarının Kamuoyu Görüşüne Açılması, [https://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/Surdurulebilirlik/Turkiye%20Surdurulebilirlik%20Raporlama%20Standartlarinin%20Taslaklari%20Kamuoyu%20Gorusune%20Aciliyor\(1\).pdf](https://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/Surdurulebilirlik/Turkiye%20Surdurulebilirlik%20Raporlama%20Standartlarinin%20Taslaklari%20Kamuoyu%20Gorusune%20Aciliyor(1).pdf) (Erişim tarihi: 25 Ekim 2025).
- KGK (2023c). Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) Uygulama Kapsamına İlişkin Usul ve Esaslar, <https://www.resmigazete.gov.tr/fihrist?tarih=2023-12-29&mukerrer=1> (Erişim tarihi: 25 Ekim 2025).
- Khosa, A., Wilkin, C., & Pandey, R. (2026). Introducing Climate-Related Sustainability Into Accounting Curricula: Legitimacy And Institutional Entrepreneurs. *The British Accounting Review*, 1-22. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2026.101871>
- Köylü, Ç., & Dalkılıç, E. (2022). Sürdürülebilirlik raporlaması: Dünü, bugünü ve yarını. S. Gürbüz (Ed.), *Sosyal ve Beşerî Bilimler Ekseninde Sürdürülebilirlik içinde* (ss. 83–110). Orion Akademi.
- Landrum, N. E., & Ohsowski, B. (2017). Identifying worldviews on corporate sustainability: a content analysis of corporate sustainability reports. *Business Strategy and the Environment Bus. Strat. Env.* 27, 128–151. <https://doi.org/10.1002/bse.1989>
- Lejárraga-García, AM., Ortiz-Martínez, E., & Marín-Hernández, S. (2024). Accounting graduates' perceptions on sustainability. *Social Responsibility Journal*, 20 (8), 1467–1488. <https://doi.org/10.1108/SRJ-09-2023-0529>
- Özbek, A. (2024). Yeşil muhasebenin muhasebe meslek mensuplarının çevresel sürdürülebilirlik algıları üzerine etkisi. *EKEV Akademi Dergisi*, 100, 87-100. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1467815>
- Özçelik, F., Avcı Öztürk, B., & Gürsakal, S. (2014). Investigating the Relationship Between Corporate Social Responsibility and Financial Performance in Turkey. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 28(3), 189-203. <https://doi.org/10.16951/iibd.69732>
- Özdemir, N. (2024). Güncel Gelişmeler Ekseninde Sürdürülebilirlik Raporlama Sürecinin ve Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının Değerlendirilmesi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(2), 444-458. <https://izlik.org/JA63UJ59SW>
- Özsözgün Çalışkan, A. (2012). Sürdürülebilirlik Raporlaması. *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 5(1), 41-68. <https://izlik.org/JA53UA96DD>

- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J.Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 879–903. [10.1037/0021-9010.88.5.879](https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.5.879)
- Pong, H. K., & Fong, C. C. (2024). Environmental, social and governance awareness and organisational risk perception amongst accountants. *Journal of Risk and Financial Management*, 17(11), 480. <https://doi.org/10.3390/jrfm17110480>
- Ratnaningsih, S. D. A., Ghozali I., & Harto, P. (2024). Antecedents of students' intention to be sustainable accountants: evidence from Indonesia. *Arab Gulf Journal of Scientific Research*, 42(4), 1950–1968. <https://doi.org/10.1108/AGJSR-08-2023-0366>
- Steenkamp, G., & Goosen, R. (2025). An emotional intelligence workshop to support sustainability skills development in accounting students. *The International Journal of Management Education*, 23(3), 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2025.101241>
- Stewart V. M. (2024). Transformative sustainability education in accounting: effects on male and female students' attitudes toward sustainable development. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 25(3), 616–630. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-06-2023-0235>
- Şendurur, U. (2020). Sürdürülebilirlik raporlaması hakkında üniversite öğrencilerinin algı düzeylerinin ölçülmesi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği. *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 3(1), 36-48. <https://izlik.org/JA58BW82NT>
- Temelli, F. (2020). Muhasebe eğitimi alan İİBF işletme bölümü öğrencilerinin kurumsal sosyal sorumluluk algıları: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(19), 84-108. <https://doi.org/10.31834/kilissbd.727237>
- TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler Standardı. <https://www.kgk.gov.tr> (Erişim tarihi: 26 Ekim 2025).
- Yalçın, N., Işık, Ö. S., Bilgin, M., Özkan, M., & Çay, E. (2024). Üniversite öğrencilerinin sürdürülebilirlik raporlaması farkındalığı hakkında bir araştırma. *TİDE AcademIA Research*, 6(1), 33-66. <https://izlik.org/JA55TJ96RF>
- Yaylalı, İ. (2025). The relationship between accounting education students' perceptions on green accounting and accounting information system. *Ekonomi İşletme ve Maliye Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 113-134. <https://doi.org/10.38009/ekimad.1640421>
- Yüksel, F. (2024). Muhasebe meslek mensuplarının sürdürülebilirliğin raporlanması ve sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dair görüşleri üzerine bir araştırma: Kütahya örneği. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 16(30), 238-255. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.1424819>